

Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român a intrat în istorie ca marele Congres al democrației socialiste și al independenței naționale. Nu e o simplă figură de stil. Anii care au trecut — au trecut cincisprezece ani din iulie 1965 pînă acum — au demonstrat că toate faptele politice se inscriu în conul de lumină al acestui Congres, în care partidul a definit limpede direcțiile de dezvoltare a societății socialiste românești, astfel încît democrația și independența națională să devină realități incontestabile, oferind climatul de afirmare a personalității fiecărui cetățean, a personalității întregului popor.

Privind înlăuntrul acestui deceniu și jumătate, descoperim că el înseamnă, de fapt, epoca cea mai fertilă și mai semnificativă în reali-

Congresul democrației socialiste și al independenței naționale

zări, din viața națiunii noastre. Trecerea la etapa făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate, etapă creator definită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a marcat procesul unei creșteri fără precedent a forțelor de producție, modernizarea lor sub toate aspectele. În acești cincisprezece ani, am parcurs, cum s-a mai spus, un timp al programelor cutezătoare și al sintezelor atotcuprinzătoare, calitate pe care nu o au în viața unui popor decît epocile de mare avînt istoric.

Raportul prezentat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la cel de-al IX-lea Congres, și-a confirmat de la an la an caracterul vizionar și orientarea filozofică. În conștiința oamenilor de cultură au rămas înscrise acele cuvinte care călăuzesc gîndirea creatoare a societății noastre în drumul cutezător spre rivnitul țarm al comunismului. „Artei și literaturii — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — le sînt proprii preocuparea pentru continua înnoire și perfecționare creatoare a mijloacelor de exprimare artistică, diversitatea de stiluri; trebuie înlăturată orice tendință de exclusivism sau rigiditate manifestată în acest domeniu. Esențial este ca fiecare artist, în stilul său propriu, păstrîndu-și individualitatea artistică, să manifeste o înaltă responsabilitate pentru conținutul operei sale, să urmărească ca ea să-și găsească drum larg spre mintea și inima poporului. Pentru dezvoltarea continuă a artei și culturii din patria noastră este necesară dezbaterea principială, liberă, la care să participe toți oamenii de artă, a problemelor de creație, de teoria și istoria artei, pe baza concepției noastre despre lume și societate“.

Eliberarea de dogmatism, adică revoluționarea gîndirii, înțelegerea marxismului ca o știință vie, nu ca un codex de precepte imuabile, ci ca o filozofie care are în vedere particularitatea, diferențierea, unitatea și lupta contrariilor, s-au produs și s-au accentuat în acest deceniu și jumătate, sub îndrumarea directă a tovarășului Nicolae Ceaușescu. În acest context, s-au evidențiat și maturitatea și sinceritatea cu care oamenii de cultură s-au angajat la entuziasta zidire a unui ideal atît de înălțător cum este cel definit în Programul de înfăptuire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de trecere spre comunism.

A fost firesc să ajungem la această încredere, la această sudură între partid și intelectualitate, la această nobilă și fecundă comuniune de conștiințe, într-un moment în care responsabilitatea pentru viitorul unui popor ca al nostru, greu încercat de-a lungul veacurilor, dar reînscăunat în drepturile sale fundamentale de vigurosul nostru partid comunist, preocupă adinc pe fiecare cetățean. Această responsabilitate, exprimată de participarea întregului popor la viața politică a țării, este legată strâns de uneltele artei. Responsabilitatea pentru cuvânt, pentru culoare și pentru sunet, implică ideea de militantism, caracteristică progresului din toate timpurile, implică situarea în noul umanism, umanismul societății României de azi.

Festivalul național „Cintarea României“, aflat acum la cea de-a treia ediție, a pus în lumină o nouă spiritualitate a socialismului românesc; aceasta exprimă faptul că masele populare nu sînt simple beneficiare ale culturii, ci au devenit participante active la procesul de edificare a noului umanism. Producătorii de bunuri materiale sînt acum, în mod firesc, descoperiți și promovați în ipostază de producători de bunuri spirituale. Străvechi fapte culturale, perpetuate în cutumele poporului, sînt așezate azi alături de expresiile moderne ale artei culte. Folclorul însuși cunoaște structuri inedite, impunind valori noi.

Cultura a devenit un factor esențial al conștiinței naționale. Ea este și trebuie să fie produsul unei unitare concepții revoluționare, dar căutînd diversificarea stilistică, atît de evidentă în toate teritoriile artei, conturîndu-se individualități și opere artistice autentice. Mai mult, conștiința națională presupune, în concepția partidului nostru, o gîndire politică și ideologică marxistă capabilă să se dezvolte dialectic, odată cu realitatea materială și spirituală a prezentului. În Cuvîntarea rostită cu prilejul Recentei solemnități a înmînării noilor carnete de partid, tovarășul Nicolae Ceaușescu a readus în atenție tocmai această problemă. „Trebuie să facem în așa fel încît să ridicăm nivelul conștiinței ideologice și politice cel puțin la nivelul realizărilor obținute în dezvoltarea bazei materiale a socialismului și comunismului. Să facem astfel încît, în viitor, nivelul conștiinței să devanseze cu ceva nivelul realizărilor dobîndite în dezvoltarea bazei materiale, tocmai pentru a înțelege mai bine evenimentele, cerințele dezvoltării sociale, ale noului și a acționa în deplină concordanță cu legitățile generale obiective în vederea înlăturării neabătute a politicii interne și externe a României socialiste, a partidului nostru comunist“.

Fiind una dintre formele principale ale conștiinței sociale, arta influențează, și este, la rîndul ei, influențată de această conștiință. În acest raport de interdependență, responsabilitatea artistului, a omului de cultură apare ca o permanență aptă să fecundeze o viață spirituală la înălțimea timpului pe care îl trăim.

Privind acești cincisprezece ani, avem, în fața ochilor, însăși istoria celor mai importante cuceriri revoluționare ale României moderne de azi. La baza tuturor acestor cuceriri stă gîndirea dinamică, realistă și clarvăzătoare a eroului nostru național, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a dat un impuls energic afirmării civilizației românești. Din această perspectivă, a socialismului românesc, a gîndirii revoluționare comuniste românești, responsabilitatea omului de cultură capătă o greutate sporită.

„T“